

ПРЭЗУМПЦЫЯ

Гарадзенскі праваабарончы
інфармацыйна-аналітычны бюлетень

**Выйшла кніга Алеся Бяляцкага
“Іртутнае срэбра жыцьця”
пра падзеі 2010-2011 гадоў**

Кніга напісана Алесем Бяляцкім падчас ягонага зняволення: з верасня 2012 па чэрвень 2013 года. Выданне ўключае ў сябе лісты з успамінамі, рэфлексіямі і развагамі, тут апісаны і звычайнныя працоўныя будні, падзеі, што папярэднічалі арышту праваабаронцы, міжнародныя паездкі. Назва кнігі даволі вобразная, Алесь імкнуўся праз яе перадаць зменлівасць і небяспечную прыцягальнасць, пэўную халоднасць жыцця.

“Пісаць пра падзеі 2010-2011 гадоў і лёгка, бо яны, здаецца, добра-такі адбіліся ў маёй памяці, і цяжка, бо ўсё ж час няўмольна зъядае сьвежыню эмоцый, сомні і мыслячы дробных дэталяў, якія ствараюць шматфарбную карціну жыцьця. Набягаюць новыя падзеі, новыя ўражаньні, якія адцясняюць і заціраюць старыя”, – напісаў Алесь Бяляцкі ў адным з лістоў.

Марціна Углу не пусцілі ў Беларусь

Кіраўнік швэдзкай праваабарончай арганізацыі Ostgruppen Марцін Угла, якога 7 траўня не пусцілі ў Беларусь і трymалі пад вартай у транзытнай зоне аэрапорту, ужо знаходзіцца ў Вільні. Адтуль ён вяртаецца ў Стокгольм.

Марцін Угла паведаміў, што яму так і не патлумачылі, чаму не пусцілі ў Беларусь:

Угла кажа, што адзінае съведчаныне ягонай няўдалай вандроўкі ў Менск — гэта пячатка ў пашпарце пра тое, што яму забаронены ўезд на тэрыторыю Беларусі.

Праваабаронца прызнае, што трапіць у Беларусь яму бліжэйшым часам «нерэальна»:

«Але я хачу пабываць у Беларусі і, натуральна, буду спрабаваць гэта зрабіць. Я ня буду маўчаць і ня буду спыняць крытыку за парушэнні правоў чалавека», — заявіў Марцін Угла ў інтэрвю Радыё Свабода.

Гародня: абласны суд як звычайна на баку раённага

6 траўня ў Гарадзенскім абласным судзе адбыўся разгляд касацыйных скаргаў грамадскіх праваабаронцаў Віктара Сазонава і Уладзіміра Хільмановіча на пастановы суду Ленінскага раёну гораду, якім яны былі засуджаны да вялікіх штрафаў. Напомнім, што 3 красавіка бягучага году суддзёй Наталляй Козел у раённым аддзяленні міліцыі Віктар Сазонаў, Уладзімір Хільмановіч і Раман Юргель былі прызнаны вінаватымі ў правядзенні 25 сакавіка нібыта несанкцыянаванага пікету і засуджаны да выплаты грашовых штрафаў — па 25 базавых величынь кожны. Усё “парушэнне” заканадаўства палягала ў тым, што праваабаронцы ў Дзень Волі сфатографаваліся ля помніка і гістарычных мясцінаў з бел-чырвона-белымі, а таксама ўкраінскім сцяжкамі і высцявілі фотаздымкі ў інтэрнэце з віншаваннямі жыхарам Гародні.

Гародня: абласны суд не задаволіў скаргу Алеся Дзянісава

13 траўня Гарадзенскі абласны суд разглядае ю касацыйную скаргу сябра БАЖ Алеся Дзянісава на пастанову суду Ленінскага раёну. Напомнім, што 4 красавіка суддзя Юрый Казакевіч у выніку разгляду адміністрацыйнай справы пакараў журналіста штрафам 30 базавых величынь, што складае 4 мільёны 500 тысяч беларускіх рублёў. Гарадзенская міліцыя інкрымінавала Алесю Дзянісаву парушэнне часткі 2 артыкулу 22.9 КААП — незаконны выраб і распаўсяд інфармацыі. 6 лютага 2014 году Алесь Дзянісаў запісаў відэаматэрыял, які пазней выкарыстаў спадарожнікавы тэлеканал “Белсат” у адным з выпускаў сваіх навінаў. Сюжэт датычыў пастановыкі спектаклю “Фаўст. Сны”.

Гародня: Адміністрацыйны працэс над Андрэем Мялешкам

30 траўня ў судзе Кастрычніцкага раёну Гародні пачаўся адміністрацыйны працэс супраць незалежнага журналіста Андрэя Мялешкі. Яго вінаваціць у незаконным вырабе і распаўсядзе інфармацыі прадукцыі.

Справу на Андрэя Мялешку пачалі за яго матэрыял, які быў апублікованы ў красавіку на сайце Беларускага Радыё Рацыя. Сёння з ініцыятывы суддзі на месца яго пражывання з'явіўся міліцыянт для прыводу журналіста ў суд. Аднак, Мялешкі не было дома. Журналіст выказаў з гэтай нагоды Дэмітрыю Кедалю абурэнне дзеяннямі суддзі, бо ён не збіраўся хавацца і яшчэ ўчора паведаміў сакратарцы суду, што з'явіцца на працэсе.

Н о в ы а д л і к

25 траўня бягучага году ў суседній з намі краіне пачаўся новы гістарычны адлік. Украіна шосты раз выбірала свайго прэзідэнта, але выбор гэтых быў асаблівы і ўнікальны. Прэзідэнта выбіралі ня проста датэрмінова. Прэзідэнта абіралі ва ўмовах знешній агрэсіі Рasei, ва ўмовах фактычна вайны на ўсходзе краіны, доўгагадовай стомленасці і расчараўвансці грамадства. 25 гадоў Украіна пакутліва

Найноўшыя падзеі выразна паказвалі, што ўкраінцы маюць спелую здаровую нацыю, але ня маюць моцнай нацыянальнай дзяржавы. Парадокс тут няма нікага. З пачатку незалежнасці ва Украіне не было праведзены патрэбныя рэформы, не была зроблена люстрацыя і ёй падобныя рэчы. Ніхто не змагаўся з карупцыяй і хабарніцтвам. З кожным новым кірауніцтвам гэтая іржа толькі раз'ядала краіну. Несправядлівая і злачынная сістэма не ўзнікла толькі пры прэзідэнту Віктару Януковічу, яна засталася ў спадчыну яшчэ ад савецкага часу і развівалася і пры Леаніду Краўчуку і пры Леаніду Кучму. Нічога кардынальна пазітыўнага ня здолелі зрабіць і прэзідэнт Віктар Юшчанка з прэм'ерам Юліям Цімашэнкам пасля перамогі аранжавай рэвалюцыі. Альбо не паспелі зрабіць, страціўшы крэдыт давверу. Ну а за кадэнцыю Януковіча палітычная і сацыяльная несправядлівасць стала настолькі відавочнай, што народ паўстаў. Майдан зрынуў антынародны ўрад. Так што зараз перабудоўваць украінскую дзяржаву належыць наноў. І вялікая гістарычная місія кладзеца на новаабранага прэзідэнта Пятра Парашэнку і тых, каго ён паставіць на вышэйшыя дзяржаўныя пасады цяпер.

Асабіста для мяне застаецца загадкай – як так здарылася, што ўкраінскі народ выбраў алігарха Пятра Парашэнку ўжо з першага туру. Тым больш, што на гэты раз годных кандыдатаў было сапраў-

ды няма. Але абраў адразу – значыць паверыў. Людзі па некалькі гадзінаў стаялі на выбарчых дзяльніцах у даўжэных чэргах, толькі для таго каб прагаласаваць. Выбарчая актыўнасць была надзвычай высокай. І права на памылку ў новага прэзідэнта і

магае. Ці знойдзе новая ўлада магчымасці падумаць і пра іх? Яна, новая улада, зараз мусіць выявіць усё – сілу і мудрасць, прынцыпавасць і абачлівасць, цвёрдасць і здольнасць дамаўляцца, ісці на кампраміс адначасна.

Выбары ва Украіне вывелі на палітычную авансцену і новых лідараў – маладых прыгожых палітыкаў, якія любяць сваю краіну і ведаюць якім шляхам трэба ісці. Якія гатовыя ўзяць на сябе адказнасць у разе, калі не дадуць рады іншыя. Такіх як Алег Ляшко, які стаў трэцім па выніках прэзідэнцкага галасавання. Як Леся Оробец, якая заняла другое месца на выбарах мэра сталічнага Кіева. Нам, беларусам, застаецца пакуль толькі зайздросціць новаму гістарычнаму шанцу паўднёвых суседзяў.

Шмат будзе залежыць і ад зневініх фактараў – роўню і ступені агрэсіі Рasei, пазіцыі і падтрымкі Захаду. Няма сумнёву, што новы прэзідэнт будзе прызнаны ўсімі цывілізаванымі дзяржавамі, але што далей... Новай уладзе Украіны вельмі важна прывесці краіну ў НАТА, што стане значным гарантам зневінай бяспекі.

На Украіне пачынаецца новы адлік. Там будзе ня проста, там будзе вельмі цяжка, верагодна, што давядзеца плаціць яшчэ больш высокую цану. Няма сумнёву толькі ў адным – новай унутранай дыктатуры ва Украіне больш ня будзе. Яе не дапусціць украінскі народ – галоўны гарант незалежнасці і свабоды. І дай Бог, каб у іх усё атрымалася.

Уладзімір Хільмановіч

яго каманды ўжо няма. Занадта дарагую цану заплаціла і плаціць украінская нацыя за станоўчыя змены ў сваёй дзяржаве. Некалькі соцені людзей ахвяравалі сваім жыццём, на ўсходзе краіны ідзе вайна з імперскім агрэсарам і мясцовымі бандытамі, якія імкнуцца знішчыць Украіну, ненавідзяць усё ўкраінскае. У вельмі цяжкай сітуацыі апынуліся тыя жыхары, якія фактычна сталі закладнікамі ўзброеных праарасейскіх і засланых расейскіх тэрарыстаў. Фактычна 25 траўня ў Данецкай і Луганскай абласцях паўнацэнныя выбары прэзідэнта правесці не ўдалося. Надзвычай шкада і патрыётаў Украіны, якія засталіся ў акупаваным без баёў Крыме – іх кінулі ўсе, ім зараз ніхто не дапа-

Хроніка правапарушэння

(Гародня, студзень - сакавік 2014 г.)

Адміністрацыйныя справы супраць актыўістаў грамадзянскай супольнасці;

За справаўдачны перыяд прайшлі новыя адміністрацыйныя справы супраць актыўістаў грамадзянскай супольнасці ў рэгіёне – яны былі зафіксаваныя ў Гародні і Ваўкавыску. Характэрным у дадзеных перыяд была яскравая дыскрымінацыя. Былі зафіксаваныя розныя іншыя, ужо “традыцыйныя” формы дыскрымінацыі і пераследу, у прыватнасці адмовы ў правядзенні публічных мерапрыемстваў, якія набылі ўжо сістэмныя і ўсеагульныя харктар, а таксама ціск на грамадскіх актыўістаў па месцы працы, выклікі ў міліцыю незалежных журналістаў.

12 лютага ў Гародні адбыліся адміністрацыйныя працэсы над сябрамі Аб'яднанай Грамадзянскай Партыі, удзельнікамі выбарчага пікету на вуліцы Ажэшкі **7 лютага**. У выніку трох чалавек – Аляксандра Васілевіча, Ежы Грыгенча і Руслана Кулевіча былі засуджаны да штрафаў памерам 15 базавых велічыніяў. Ірына Давідовіч, сябра АГП з Іўя, была аштрафаваная на 10 базавых велічыніяў. Сябры АГП былі выкліканыя ў Ленінскі РАУС Гародні з самай раніцы. Цэлы дзень іх трymалі ў міліцыі, не выпусціўшы нават паабедаць. Пасля 14.30 у РАУС прыехала суддзя Алена Пятрова, якая і аформіла карнія выракі. Міліцыя і суддзя палічылі, што актыўісты АГП парушылі заканадаўства, паколькі збіралі подпісы супраць увядзення новага падатку на аўто.

17 сакавіка ваўкавыскі грамадскі актыўіст Віталь

Гуляк раённым судом засуджаны да грашовага штрафу памерам 10 базавых велічыніяў. Гуляк быў затрыманы ваўкавыскай міліцыяй **13 сакавіка** за тое, што праводзіў адзіночны пікет у падтрымку Украіны. Суддзя Ваўкавыскага раённага суду Мікалай Талашка аштрафаваў грамадскага актыўіста, а таксама пастанавіў знішчыць матэрыялы ўдзельніка пікету.

У пачатку красавіка стала вядома, што міліцыя пачала адміністрацыйныя справы супраць праваабаронца Віктара Сазонава, Уладзіміра Хільмановича і Рамана Юргеля, якія правялі віншавальную акцыю **25 сакавіка**. Пазней яна была трактаваная міліцыяй і судом як несанкцыянованое мерапрыемства.

Іншыя формы пераследу, дыскрымінацыі і парушэння заканадаўства з боку ўладаў

У пачатку студзеня сябру Рады Праваабарончага цэнтра “Вясна” Тацяне Равяць было даслана паведамленне за подпісам намесніка начальніка Ашмянскай мытні А.В. Датчuka, у якім сказана, што мытня атрымала з Галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай працы, культуры і па справах моладзі Гродненскага аблвыканкаму заключэнне эксперктнай камісіі па выніках вывучэння друкаванага выдання “Асьвечаныя Беларушчынай”, аўтарам якога з’яўляецца праваабаронца і літаратар, палітвязень Алеся Бяляцкі. Кнігу Алеся Бяляцкага “Асьвечаныя Беларушчынай” забаранілі да ўвозу ў Беларусь.

13 студзеня Іна Соркіна, кандыдат гістарычных навук, дацент, выкладчыца Гарадзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы была звольненая з працы. Пры tym былі зафіксаваныя істотныя парушэнні ўніверсітэцкага заканадаўства.

13 студзеня адбылося судовае паседжанне па скарзе грамадскага актыўіста Мікалая Уласевіча на дзеянні Астравецкага райвыканкаму, які адмовіў яму праводзіць пікет 7 снежня мінулага году па заяўленай тэмэ: “Карупцыянерай да адказнасці!”. Разгляд быў перанесены. 16 студзеня суд адмовіў актыўісту ў задавальненні скарги.

18 студзеня гарадзенскі навуковуцца, публіцыст Алеся Астроўскі быў выкліканы ў абласную праکуратуру. Ад прастаўніка абласной праکуратуры Валерыя Павядайкі Алеся Астроўскі атрымаў вуснае папярэджанне за публікацыю і інтэрв'ю незалежнаму выданню адносна існуючай палітычнай сістэмы ў Беларусі.

21 студзеня ЦВК адмініструючы рэгістрацыю абедзвюх ініцыятыўных груп грамадскага актыўіста Мікалая Уласевіча, вырашыўшы, што раённая камісія дапусціла парушэнне часткі 5 артыкулу 60 Выбарчага кодэксу, згодна з якой грамадзянін можа вылучацца кандыдатам

у дэпутаты мясцовага савету толькі па адной выбарчай акрузе.

23 студзеня Уласевіч накіраваў скаргу ў Вярхоўны суд на раашэнне Цэнтральнай камісіі.

24 студзеня ваўкавыскі грамадскі актыўіст Віталь Гуляк атрымаў адмову ў правядзенні пікету на знак салідарнасці з украінскім Майданам. 9 студзеня ён падаў заяўку на правядзенне ў гарадскім парку Ваўкавыску (этае месца афіцыйна вызначанае ўладай для правядзення масавых мерапрыемстваў) 25 студзеня інфармацыйнага пікету на знак салідарнасці з украінскім народам у яго памкненні ісці ў Еўразвіз. Афіцыйны адказ

датаваны **17-м студзеня.**

Грамадскі актывіст з Астравеццкага раёна Мікалай Уласевіч атрымаў афіцыйны адказ з Вярхоўнага суда, дзе ён спрабаваў абскардзіць пастанову ЦВК па скаванні рэгістрацыі дзвюх ягоных ініцыятыўных груп. Вярхоўны суд рашэннем суддзі В. Г. Кулік ад **29 студзеня** падтрымаў рашэнне ЦВК і адмовіў у пачынанні грамадзянскай справы.

У Гародні **4 лютага** раённыя адміністрацыі сфармавалі ўчастковыя выбарчыя камісіі ў стылі алегра. У Ленінскім раёне старшыня паседжання адмыслова вылучыў нейкі час, каб растлумачыць усім прысутным, што заканадаўства не абавязвае пускаць на паседжанне незалежнага назіральніка, грамадскага праваабаронца Віктара Сазонава. У абодвух раёнах камісіі сфармавалі за 15-20 хвілін.

6 лютага ў Вялікай Бераставіцы абвесцілі папярэджанне Алегу Рамашкевічу за раздачу газет. Выбарчыя камісіі палічылі недапушчальным раздачу газет, надрукаваных накладам 299 асобна кау – “Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Грамада)” і “Голлас памежжа”, якія раздаваў Алег Рамашкевіч падчас збору подпісаў. Камісіі палічылі, што ў газетах утрымліваецца агітацыйны матэрыял, які звязаны з прэтэндэнтам на кандыдатства.

10 лютага незалежнага журналіста Юрэя Дзешука з Бярозаўкі Гарадзенскай вобласці дапыталі ў Лідской раённай прокуратуры. Прокурор пытала ў яго, ці працуе ён на польскай радыё і на якія замежныя сродкі масавай інфармациі ён працуе.

14 лютага актывістаў АГП Аляксандру Васілевічу у Гародні і Мікалаю Уласевічу ў Варнянах выклікаў крымінальны вышук у пытаныні падпісаў на партыйных пратаколах па вылучынні кандыдатаў у дэпутаты.

14 лютага Слонімская раённая выбарчая камісія абвесціла папярэджанне сябру БХД Барысу Кучынскому за пікет, які ён праводзіў з паплечнікамі 8 лютага. Папярэд-

жанне было зроблена за раздаванне інфармацыйных бюлетэніяў.

20 лютага незалежны журналіст з Бярозаўкі Юрэя Дзешука атрымаў папярэджанне за супрацоўніцтва з Беларускім Радыё Рацыя ад галоўнага прокурора Лідской раёна Станіслава Дмухоўскага.

28 лютага адбылося паседжанне Гарадзенскай абласной выбарчай камісіі, на якім разглядаліся скаргі незарэгістраваных па розных акругах вобласці кандыдатаў у дэпутаты мясцовых саветаў. Агулам камісіяй было разгледжана 9 скаргаў ад 8 розных грамадзянаў. Аніводная з іх (!) не была задаволена.

3 сакавіка Гарадзенскі абласны суд не задаволіў скаргу грамадскага актывіста з Варнянаў Мікалая Уласевіча, якую ён падаў на адмову ў рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты абласнога савету.

6 сакавіка Гарадзенскі абласны суд не задаволіў скаргу грамадскага актывіста з Астраўца Івана Крука, якую ён падаў на адмову ў рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты раённага савету.

10 сакавіка адзінага кандыдата ў дэпутаты Гарадзенскага гарсавету ад партыі БНФ Вадзіма Саранчукова гарадская выбарчая камісія “зняла” з выбарчага працэсу. Падстава – ніюыта парушэнні ў дэкларацыі даходаў, хоць съпярша камісія зарэгістравала Саранчукова.

11 сакавіка ў гарадзенскім абласным судзе прайшоў разгляд скаргаў трох актывістаў Аб'яднанай грамадзянскай партыі – Аляксандры Васілевіч, Ежы Грыгенчы і Алены Давідовіч. Яны аспрэчвалі незаконны прысуд ім штрафаў. Суддзя Андрэй Кавальчук не задаволіў касацыйныя скаргі.

17 сакавіка грамадскаму актывісту Мікалаю Уласевічу не дазволілі балатавацца нават у сельскі Савет па Варнянскай выбарчай акрузе №4. Адпаведным рашэннем выбарчай камісіі яго пазбавілі статусу кандыдата ў дэпутаты. Фармулёўка пастановы Варнянскай камісіі – нібыта за заклік да байкоту выбараў, які быў змешчаны ва ўлётцы кандыдата.

17 сакавіка Гарадзенская абласная камісія не задаволіла скар-

гу Вадзіма Саранчукова на скасаванне рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты гарсавету.

19 сакавіка Ваўкавыскі раённы суд адмовіў Гуляку ў задавальненні скаргі на дзеянні службовай асобы Ваўкавыскага райвыканкама – намесніка старшыні райвыканкаму Уладзіміра Захарчука па дзвюх ранейшых заяўках на правядзенне шэсця і пікету. Заявы падаваліся Гуляком на 25 студзеня і на 19 лютага 2014 года – у правядзеніі мерапрыемстваў было адмоўлена.

21 сакавіка Астравецкі раённы суд не задаволіў скаргу Мікалая Уласевіча на скасаванне рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты сельскага савету. Суддзя Аляксандар Дзямешчык узяў бок прадстаўнікоў выбарчай камісіі.

24 сакавіка гарадзенскі журналіст-фрылансер Алесь Дзянісаў быў выкліканы ў міліцэйскае аддзяленне, дзе на яго быў складзены пратакол пра нібыта адміністрацыйнае правапарушэнне – за тое, што ён зняў відэа ў гарадзенскім лялечным тэатры – “незаконны выраб і распаўсюд інфармайнага матэрыялу”.

25 сакавіка гарадзенская міліцыя фактычна на паўдня затрымала грамадскага актывіста Алеся Кіркевіча. Спачатку ён быў выкліканы незразумелай позвой на 15-ю гадзіну ў аддзяленне міліцыі №1, што ў цэнтры гораду, для апытаўніцтва і “прафілактычнай гутаркі”. Пасля на кватэры Кіркевіча з удзелам панятых быў праведзены агляд памяшкання на прадмет забароненых матэрыялаў. У міліцыі дапытваліся пра датычнасць да ўлётак з заклікам байкатаваць расейскія тавары, якія нібыта з’явіліся ў раёне пражывання актывіста.

31 сакавіка судовая калегія Гарадзенскага абласнога суду ў складзе суддзяў Уладзіслава Міхневіча, Аляксандра Калесніка і Ларысы Паляковай не задаволіла скаргу Тацяны Равякі на рашэнне Ашмянскага раённага суду, які прызнаў законнай забарону на ўвоз у Беларусь кніжкі палітвізія Алесія Бяляцкага “Асьвечаныя беларушчынай”.

Інфармацыйная вайна

Часамі здзіўляешся, на сколькі ўздымаючыя сабе ўздымы ўніверсальныя метады абалваньвання шырокіх мас насельніцтва. Галоўнае, правільна падрыхтаваць глебу для гэтага пасеву. Як некалі сцвярджаў вядомы гітлераўскі ідэолаг, чым больш людзей знаходзіцца ў закрытай інфармацыйной прасторы, тым лягчэй з іх ляпіць што заўгодна. Аднаго чалавека, адарванага ад разнастайнасці інфармацыі і пазбаўленага яе выбару і аналізу, ён браўся зрабіць фашистам за паўгады. Калі такіх людзей ста, то за месяц. Ну а калі іх тысячы, то за тыдзень. Таму і заклікаюць лепшыя розумы чалавецтва да індывидуальнага раздуму. Маўляў, не збірайцесь людзі ў кучу, бо самі ж ведаецце, як гэта называецца. Але іх цяжка пачуць тым, хто ўжо меў неасцярожнасць патрапіць у бяздумную масу.

Жандармы ніколі не былі вынайдзенымі ў філасофіі і іх метады пераканання настолькі прымітыўныя, што аніяк не могуць падзеянічаць на думаючага індывіда. Таму тагалітарныя рэжымы заўсёды супраць індывідуалізму і збіраюць людзей, як кажуць у народзе, да стойла. Калгасы ды іншыя так званыя працоўныя калектывы гэта не эканамічныя адзінкі, а ідэалагічныя. Бо там любое глупства пададзенае ў выглядзе лозунгу, кшталту “Вучэнне Леніна вернае – таму што правільнае”, падаецца ісцінай у апошній інстанцыі. Бо няма інфармацыі альтэрнатывай.

У нас, у Беларусі, да свабоднага выбару інфармацыі чалавек не прывучаны. Гэта звычка знішчаная яшчэ за часамі СССР. Калі я патрапіў у войска, у Чэхаславакію, то ўголос здзіўляўся, як жыхары гэтай краіны негатыўна ставяцца да савецкага “вызваліцеля”. І мне з калегамі адразу ж і доўга распавялі, што гэтых няшчасных чэхаў падманулі і спакусілі съятym жыццём заходнікамі. І што яны, чэхі, Захаду зусім не патрэбныя. Патрэбная тым капітальнам толькі іх зямля ды іх багацце. Ну а самых чэхаў, славакаў, венграў, румынаў, палякаў і нават усходніх немцаў заходнікамі выкарыстаюць і знішччаць. І што самае страшнае, большасць нашых салдат у гэта паверылі і шчыра збіраюцца ваяваць за іх шчасце супраць

іх жа. А то прападуць жа без нас... Вось так, дзеля злых намераў, былі выкарыстаныя добрыя якасці чалавечай натуры. Но не знайшлося другой інфармацыі.

А савецкія пропагандысты ўжо знеслаўлялі прыбалтаў, за тое што таксама хочуць жыць па-людску. І

замбаванне пераўзышло ўсе разумныя і нават неразумныя межы. І людзі там ужо нават не задаюць сабе простыя пытанні: – Чаму, калі расейская ўлада ганьбіць Захад, чаму менавіта там яна трymае свае гроши, вілы, бізнес? Чаму іх улада ездіць на заходніх машынах?

Чаму дзяцей сваіх пасылаюць вучыцца ў Лондан а не ў Калугу? Чаму амаль кожны расеец, якому ўдаецца атрымаць від на жыхарства на Захадзе, назад не спяшаецца? І пасля гэтага ці можна паверыць, што некалькі мільёнаў жыхароў усходу Украіны не хочуць мець мажлівасці жыць у Еўразіі?! Але ж многія вераць...

казалі пра іх тое самае, што некалі пра чэхаў, венграў, палякаў... І знайшліся тыя, хто і ў гэта паверыў. Хоць ўбачылі ўжо на свае вочы, што тым, хто ўцёк, стала лепш, што ўсе, хто вырваўся з палону савецкай імперыі, назад не просяцца. Але ж пропаганда моцная штука, калі няма каму яе абвергнуць.

Цяпер мы ўсё гэта чуем пра украінцаў. Адзін у адзін. І што самае страшнае – хапае тых, хто гэту прымітыўную пропаганду ўспрымае. У Беларусі такіх людзей менш, чым у Рэспубліцы. Но да нас тут хоць нейкая альтэрнатыва з-за мяжы даходзіць. А ў Рэспубліцы

Сапраўды, масавая пропаганда робіць сваю справу. І ўсё гэта з-за адсутнасці шырокай альтэрнатывы інфармацыі, якая дазваляе чалавеку самому рабіць высновы. На паслясавецкай прасторы зроблена ўсё, каб я было настолькі мала, што і не чуваць амаль. Як тады, у СССР. І зроблена гэта, каб той СССР адрадзіць. Мажліва ў выглядзе іншай імперыі, з іншай назвай. Галоўнае, што з той самай сутнасцю, дзе аднабо́ка інфармаваны чалавек становіцца праста робатам. Знішчэнне альтэрнатывы інфармацыі – галоўная прыкмета адраджэння савецкай імперыі. І ці ўдасца тую імперыю адрадзіць, залежыць таксама і ад таго, хто зараз возьме перавагу ў інфармацыі.

Віктар Сазонав

Каляндар памятных і круглых датай

Гарадзенічыны на чэрвень 2014 году

1 чэрвень

Міжнародны дзень абароны дзяцей.

580 гадоў таму (1434) – Памёр вялікі князь і кароль Ягайла (нар. каля 1348).

3 чэрвень

90 гадоў таму (1924) – У в. Глоўсевічы (Слонімскі р-н) нарадзіўся Іван Тарасюк, удзельнік беларускага патрыятычнага падполья на Слонімшчыне ў 1946-47.

4 чэрвень

30 гадоў таму (1984) – Памёр Іван Хомчык, удзельнік беларускага патрыятычнага падполья на Слонімшчыне ў 1946-47. Пахаваны ў в. Глоўсевічы (Слонімскі р-н).

5 чэрвень

Міжнародны дзень аховы навакольнага асяроддзя.

6 чэрвень

195 гадоў таму (1819) – У Свіслачы адкрылася гімназія.

7 чэрвень

30 гадоў таму (1984) – Памёр Іван Мазалеўскі (нар. у 1894 у в. Вайнілавічы Мастоўскага р-ну), беларускі народны казначнік.

9 чэрвень

205 гадоў таму (1809) – Памёр Францішак Хамінскі (дата нар. невядомая), пісьменнік, грамадзкі дзеяч. Нарадзіўся на Слонімшчыне.

95 гадоў таму (1919) – На зъезьдзе была ўтворана Цэнтральная беларуская рада Віленшчыны і Гарадзеншчыны.

85 гадоў таму (1929) – У Гародні пачаўся так званы працэс 75-і – суд, арганізаваны польскімі ўладамі над дзеячамі заходнебеларускага вызвольнага руху (доўжыўся да 21 чэрвеня 1929 г.).

10 чэрвень

220 гадоў таму (1794) – У Гародні ўтвораная Цэнтральная дэпутацыйя Вялікага Княства Літоўскага – выкананічы орган паўстаньня 1794 г.

13 чэрвень

155 гадоў таму (1859) – У Лідзе нарадзіўся Канстанцін Горскі, кампазітар, музыкант-скрыпач.

15 гадоў таму (1999) – У Варшаве Папа Ян Павал II абвесціў пра 108 новых блаславёных, мучанікаў II сусветнай вайны. Сярод іх 12 асобаў зь Беларусі.

14 чэрвень

380 гадоў таму (1634) – Паміж Рэччу Паспалітай і Расейскай дзяржавай была падпісаны Палінаўская мірная дамова.

16 чэрвень

15 гадоў таму (1999) – Памёр Мікола Нікан, настаўнік, вайсковец, дзеяч беларускай эміграцыі (Вялікабрытанія, Аўстралія). Выкладаў у 1930-ыя на на-

стаўніцкіх курсах у Гародні. Паходавы ў Мэльбурне.

18 чэрвень

125 гадоў таму (1889) – У Ваўкавыску нарадзіўся Уладзімер Каліноўскі (расстраляны ў савецкім зняволені (1940-?)), беларускі грамадзка-палітычны дзеяч, публіцыст.

19 чэрвень

345 гадоў таму (1669) – Карабём Рэчы Паспалітай і Вялікім князем ВКЛ абранны Міхал Вішнявецкі (кіраваў да 10.11.1673).

100 гадоў таму (1914) – У Ашмяні нарадзіўся Уладзімір Рубацкі, летувіска-беларускі сьпявак.

90 гадоў таму (1924) – У в. Бычкі (Ушацкі р-н) нарадзіўся Васіль Быкаў, народны пісьменнік Беларусі. З 1947 па 1978 жыў і працаўваў у Гародні.

20 чэрвень

220 гадоў таму (1794) – Каля Міру адбыўся бой паміж паўстанцамі Касцюшкі і расейскім войскам.

100 гадоў таму (1914) – У в. Дзяляцічы (Наваградзкі р-н) нарадзіўся Кастусь Чабатар, удзельнік БКА, дзеяч беларускай эміграцыі (Аўстралія).

22 чэрвень

95 гадоў таму (1919) – У Гародні выйшла газета “Родны край” (выдавалася да 19.7.1919, была забароненая на 6-ым нумары).

25 чэрвень

220 гадоў таму (1794) – Бой паміж паўстанцамі Касцюшкі і расейскім войскам ля мястэчка Солы (Смургонскі р-н).

120 гадоў таму (1894) – У в. Мішуковічы (Івейскі р-н) нарадзіўся Антон Ус, беларускі і расейскі грамадзка-культурны дзеяч.

26 чэрвень

195 гадоў таму (1819) – У Вільні памёр Францішак Нарвойш, асьветнік, багаслоў, філософ, матэматык. Жыў і працаўваў у Гародні.

27 чэрвень

230 гадоў таму (1784) – Нарадзіўся (Піншчына) Леан Бароўскі, літаратуразнавец, педагог. У 1807-11 быў выкладнікам паэтыкі і рыторыкі ў Свіслочскай гімназіі.

95 гадоў таму (1919) – У в. Бігосава (Віцебшчына) бальшавікамі расстраляны Міхал Буклярэвіч, беларускі рымска-каталіцкі святар, грамадзкі дзеяч. 24.3.1920 урачыста перапахаваны ў Іказньі (Браслаўскі р-н). Нараджэнец в. Лінгі (Вараноўскі р-н).

29 чэрвень

40 гадоў таму (1974) – У Карэлічах адчынены краязнаўчы музей.

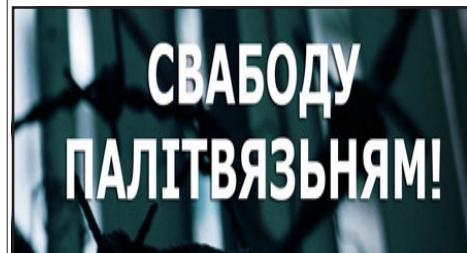

Кожны аўторак у эфіры незалежнай радыёстанцыі “Радыё Рацыя” - праграма “Людзьмі звацца!”, якая асвятляе падзеі, датычныя правоў чалавека на Беларусі. Час выходу ў эфір – 15-05 (паўтор - серада 0:05-1:00 і субота 7:05-8:05). Таксама ў гэты час яе можна слухаць праз інтэрнэт на сایце www.racyja.com

Больш падрабязную праваабарончую інфармацыю па ўсёй Беларусі вы можаце атрымаць на сایце

www.spring96.org

На сایце www.palitviazni.info вы таксама можаце атрымаць інфармацыю пра палітычных зняволеных у Беларусі

Больш падрабязную праваабарончую інфармацыю па Гарадзеншчыне вы можаце атрымаць на сایце

www.harodniaspring.org

Праваабарончая інфармацыя з іншых рэгіёнаў Беларусі:

Берасце - www.brestspring.org

Віцебск - www.vitebskspring.org

Гомель - www.gomelspring.org

Магілёў - www.mahilyowspring.org

